

SOTSIAALMINISTEERIUM

Euroopa Liit
Euroopa struktuuri-
ja investeerimisfondid

Eesti
tuleviku heaks

Võrdsete võimaluste võrgustiku kohtumine

Horisontaalsete põhimõtetega arvestamine

Liivi Pehk

ÜKP fondide võrdõiguslikkuse kompetentsikeskus, Sotsiaalministeerium

Tallinnas, 9.06.2022

Horisontaalsete põhimõtetega arvestamise nõuetest TATide koostamisel

- ÜSM- art 9
- ÜSS2021_2027- § 2 punkt 7
- ÜM- § 2. lõige 3 punkt 1, § 4 lõige 1 punktid 2, 5 ja 6, lõige 2 punkt 1, § 7, § 8 lõige 4 punkt 7 ja 8, § 41 punktid 3, 4, 5 ja 15, § 48 lõige 1
- TAT juhend (uuendatud versioon)

Horisontaalsete põhimõtetega arvestamise nõuetest TATide koostamisel

- **Horisontaalsete põhimõtetega (sh sooline võrdõiguslikkus, võrdne kohtlemine, ligipääsetavus) tuleb arvestada** kogu programmide ettevalmistamise, rakendamise, seire, aruandluse ja hindamise ajal (ÜSM art 9)
- Riigikogu poolt riigi pikaajalises arengustrateegias (EE2035) kinnitatud strateegilised sihid ja aluspõhimõtted arvestavad määruse (EL) 2021/1060 artiklis 9 nimetatud horisontaalseid põhimõtteid (ÜSS2021_2027 § 2 punkt 7)
- **Toetuse andmise tingimuste määru**ses on sätestatud:
 - **riigi pikaajalises arengustrateegias** kinnitatud **strateegilised sihid ja aluspõhimõtted**, mille saavutamisele toetus ja projekt peavad kaasa aitama, ning **toetatavad tegevused selle eesmärgi saavutamiseks** (ÜM § 41 lõige 1 punkt 3);
 - meetmete nimekirjas sätestatud väljundnäitaja ja asjakohasel juhul tulemusnäitaja, **projekti spetsiifiline näitaja**, nende mõõtühikud ning näitaja sihttaseme saavutamise tõendamise alused ja kord (UM § 41 lõige 1 punkt 4);
 - **riigi pikaajalises arengustrateegias** (EE2035) kinnitatud **näitaja** (ÜM § 41 lõige 1 punkt 5);
 - **projektide valikukriteeriumid ja -metoodika** ning § 7 lõikes 2 nimetatud metoodika avaldamise kord (ÜM § 41 lõige 1 punkt 15);

Horisontaalsete põhimõtetega arvestamise nõuetest TATide koostamisel

- **Taotlus peab vastama järgmistele nõuetele:**
 - taotluses on märgitud **toetuse andmise tingimuste määruses nõutud** väljundnäitaja, tulemusnäitaja, **muu projekti spetsiifiline näitaja** ja nende sihttasemed ning riigieelarve seaduse § 19 lõike 1 kohases **riigi pikaajalises arengustrateegias** (edaspidi riigi pikaajaline arengustrateegia) **kinnitatud näitaja** (ÜM § 4 lg 1 p. 5);
 - taotluses on kirjeldatud **tegevused riigi pikaajalises arengustrateegias kinnitatud strateegiliste sihtide ja aluspõhimõtete saavutamisele kaasa aitamiseks** (ÜM § 4 lg 1 p. 6);
 - taotlus **sisaldab toetuse andmise tingimuste määruses nõutud teavet**, mis on asjakohane, ammendav ja õige (ÜM § 4 lg 1 p. 2);
 - Taotlus peab sisaldama **taotleja kinnitusi, et ta on teadlik toetuse saamisega seotud kohustustest** (ÜM § 4 lg 2 p. 1)- *sh horisontaalsete põhimõtetega ja EL põhiõiguste harta nõuetega arvestamise kohustus?*

TAT juhend - horisontaalsete põhimõtetega arvestamine

Strateegia „Eesti 2035“ sihtide ning alus- ja horisontaalsete põhimõtetega arvestamise protsessi etapid:

1. TAT koostaja **kontrollib laiendatud meetmete nimekirjast, millise „Eesti 2035“** aluspõhimõtte ja sihi ning **horisontaalse põhimõttega on meetmel tuvastatud puutumus, ning valib näitaja**, millesse TAT panustab.
2. Tuvastatud puutumuse põhjal **viib TAT koostaja läbi põhjaliku analüüsi** selgitamaks, kus on muutuse esile kutsumine realistlik ja eesmärgistamine asjakohane, **valimaks välja lahendustee horisontaalsete põhimõtete lõimimiseks toetuse andmise tingimustesse**. Abiks on RM, KeM/RTK ja SoM koostatud juhendid.
3. TAT koostaja visandab TAT esimese kontseptsiooni või eelnõu, valib näitaja ja lahendustee ning **konsulteerib valdkonna eest vastutava ministeeriumiga**. Konsultatsiooni tulemused fikseeritakse vähemalt kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.
4. TAT koostaja viib ametlikule kooskõlastusele esitatava TAT eelnõu ja seletuskirja kooskõlla konsultatsiooni tulemustega. **Seletuskiri peab sisaldama analüüsi põhijäreldusi ning lahendustee valiku põhjendust**.
5. TAT koostaja esitab eelnõu ametlikule kooskõlastusringile, sh konsulteerinud ministeeriumile.
6. **TAT suunistest lähtudes kirjeldab taotleja, kuidas projekti tegevused panustavad Eesti 2035 sihtidega seotud horisontaalsetesse põhimõtetesse** ja detailsemalt määratletud valdkondadesse ning arvestab sellega rakendamisel.
7. **Projektaruannetes kirjeldab toetuse saaja „Eesti 2035“ aluspõhimõtete ja sihtidega seotud horisontaalsete põhimõtete edendamiseks ellu viidud tegevusi ja tegevuste tulemusi**.

NB! TAT määrus peab andma toetuse taotlejale selguse oma projektides horisontaalsete põhimõtetega arvestamiseks toetatavate tegevuste planeerimisel ja elluviimisel, tulemuste mõõtmisel ja projekti aruannetes tulemuste kajastamisel.

Meetmete laiendatud nimekiri

Meede	Rakenduska vaga kooskõlas olevad sekkumised	Fond	EE2035 sihid (valikust üks või mitu)	EE2035 alasihid	Sooline võrdõiguslikkus (Jah/Ei)	Võrdsed võimalused (Jah/ei)	Ligipääsetavus (Jah/ei)	EE2035 näitajad	Väljundnäitaja/ projekti tasandil kogutavad andmed	Võrdsete võimaluste eesmärk/ Sihtrühm, kellele tegevused on suunatud	Tegevused horisontaalsete põhimõtete toetamiseks
Regionaalareng	VKEde konkurentsivõime tugevdamine Kagu-Eestis	ERF	Majandus	Eesti majandus on tugev	jah	ei	ei	1. IMD (Rahvusvahelise Juhtimise Arendamise Instituudi) rahvusvahelise konkurentsivõime indeks	1. Toetatud ettevõtted, kus ettevõtte juhatuses on üle 50% naisi (arv)	Sooliste lõhede vähendamine ettevõtluses. Naiste ettevõtlusaktiivsuse edendamine.	Naiste ettevõtlusaktiivsuse suurendamisele ja naiste ettevõtete konkurentsivõime tõstmisele suunatud tegevused-koolitused jms

TATide nõustamisel üleskerkinud probleemkohad ja küsimused

- 1) Horisontaalsete põhimõtetega arvestamise kohta info kajastamine TAT eelnõus ja seletuskirjas.
 - 1) Mis informatsioon peab olema eelnõus, mis seletuskirjas ja mis punktide all ? Erinevad arusaamad, kus punktis mida kajastada. (§ 3. Toetuse andmise eesmärk ja tulemus)
 - 2) Eesti 2035 siht on eelnõu tekstis nimetatud, aga aluspõhimõtted (sh horisontaalsed põhimõtted), mille saavutamisele toetus ja projekt peavad kaasa aitama ning toetatavad tegevused selle eesmärgi saavutamiseks on jäetud kirjeldamata.
 - 3) Kui on vajadus kehtestada projekti spetsiifiline näitaja (näiteks, et hinnata projektis horisontaalsete põhimõtetega arvestamist), kas see näitaja peab sisalduma TAT eelnõus või tuleks need näitajad keskselt SFOSi sisestada?
- 2) Kuidas seiratakse projektides horisontaalsete põhimõtetega arvestamist- mis nõuded on aruandlusele? TATides enamasti nõudeid horisontaalsete põhimõtetega arvestamise kohta aru anda ei ole sisse kirjutatud.
- 3) Kuidas kontrollitakse TAT kooskõla EL Põhiõiguste Harta nõuetega- kes seda kontrolli teostab, kuidas vormistatakse?
- 4) Projektide valikukriteeriumite kehtestamisel tuleks aluseks võtta üldised valikukriteeriumid- kas on kinnitatud? Kuidas hinnatakse horisontaalsete põhimõtetega arvestamist

ARUTELU

- 1** Millised on Teie kogemused TAT koostamisel horisontaalsete põhimõtetega arvestamise nõuete kirjeldamisel?
- 2** Kas TATis sisalduv info on piisav ja annab toetuse taotlejale selguse, kuidas ta oma projektides toetatavate tegevuste planeerimisel ja elluviimisel, tulemuste mõõtmisel ja projekti aruannetes tulemuste kajastamisel peab horisontaalsete põhimõtetega arvestama? Kui ei, siis mis oleks lahendus?
- 3** Veel mõtteid ja ettepanekuid?